ALEXANDRA INDRIEȘ

Cutia de Chibrituri

A.

Îmi apare un text, ca dintr-un film mut: Pentru tehnică se poate suferi la fel ca pentru orice altă iubire şi onoare: nemăsurată. Apoi mi se arată o gesticulație. Persoana este incertă – fotbalist de azi, antic tragedian, copil din totdeauna – dar sentimentele, exprimate, nu fără o grandilocvență care frizează, pentru gustul actual uneori cam alexandrin, urâtul, sunt clare: durere, înfrângere, bucurie, revoltă, nedumerire, regret, victorie – aproximativ în ordinea enumerării.

În mijlocul unui cerc a cărui circumferință este constituită de spectatorii invizibili ca punctele unei linii, el – căci bărbăția nu-i poate fi pusă la îndoială – se rostogoleşte.

Îşi dă cu pumnii în cap, se chirceşte, sare, îşi fâlfâie brațele. Îşi împreunează mâinile deasupra capului. Se află foarte departe de spectatori. Cum altfel decât prin gesturi exagerate ar putea să le dea de ştire că se întâmplă cu el ceva vrednic de luat în seamă?! Un om care ar sta, de pildă, timid în fața unei porți cum ne-ar putea comunica, de la o anumită distanță, ce s-aşteaptă, dacă se teme sau speră. Iată-l că se şi iveşte din neant sau din fraza astfel formulată. Poate e acelaşi personaj de mai înainte, în alt rol, în altă epocă, la altă vârstă, în altă operă sau ce alt spectacol va fi fiind. În

ALEXANDRA INDRIEŞ

Cutia de Chibrituri

A.

Îmi apare un text, ca dintr-un film mut: Pentru tehnică se poate suferi la fel ca pentru orice altă iubire şi onoare: nemăsurată. Apoi mi se arată o gesticulaţie. Persoana este incertă – fotbalist de azi, antic tragedian, copil din totdeauna – dar sentimentele, exprimate, nu fără o grandilocvenţă care frizează, pentru gustul actual uneori cam alexandrin, urâtul, sunt clare: durere, înfrângere, bucurie, revoltă, nedumerire, regret, victorie – aproximativ în ordinea enumerării.

În mijlocul unui cerc a cărui circumferinţă este constituită de spectatorii invizibili ca punctele unei linii, el – căci bărbăţia nu-i poate fi pusă la îndoială – se rostogoleşte.

Îşi dă cu pumnii în cap, se chirceşte, sare, îşi fâlfâie braţele. Îşi împreunează mâinile deasupra capului. Se află foarte departe de spectatori. Cum altfel decât prin gesturi exagerate ar putea să le dea de ştire că se întâmplă cu el ceva vrednic de luat în seamă?! Un om care ar sta, de pildă, timid în faţa unei porţi cum ne-ar putea comunica, de la o anumită distanţă, ce s-aşteaptă, dacă se teme sau speră. Iată-l că se şi iveşte din neant sau din fraza astfel formulată. Poate e acelaşi personaj de mai înainte, în alt rol, în altă epocă, la altă vârstă, în altă operă sau ce alt spectacol va fi fiind. În orice caz, este un contemporan al nostru.

Se vede poarta, se disting clanţa, venele mâinii care o apără, ceafa îngustă, cu tendoanele ca două sfori. Ca să

ştim ce simte ar trebui să se întoarcă spre noi cu faţa şi să se afle destul de aproape ca să-i dibuim expresia, ceea ce nu e deloc necesar în cazul tragedianului sau fotbalistului care se dau în spectacol şi care, de fapt, nici nu au faţă.

Personajul îşi întoarce capul puţin, doar atât cât să zăresc un profil cu nasul lung şi ascuţit la vârf, o bărbie mică, triunghiulară, un obraz scofâlcit şi prost ras. Se răzgândeşte, nu apasă clanţa, se întoarce cu faţa spre mine. Figura îmi este cunoscută, deşi sunt sigur că n-am văzut-o niciodată.

Ecranul se estompează. Pare un portret desenat cu linii sumare într-o carte. Aş putea ghici în care anume, dar filmul redevine normal. Omul sau actorul sau personajul, cum vrem să-l luăm, îşi apasă pe piept, o servietă veche. Îi disting rosăturile de la colţuri, zgârieturile şi scămoşările de pe lângă încuietorile care abia se mai ţin în ţintele lor. Pielea obrazului este tot atât de zbârcită ca a servietei, dar mult mai fină. Mă surprinde chiar fineţea trăsăturilor. Din spate, păruse mult mai plebeu. Linia amară de la colţul buzelor denotă o înaltă intelectualitate. Mă gândesc la un aristocrat decrepit, chipul are ceva vicios, evident, omul e victima unei patimi devoratoare, dar şi a împrejurărilor neprielnice. Poate să fie un morfinoman. Dar de ce să presupunem răul? Tipul, în orice caz, este suspect.

Un fascicol de lumină de la un reflector sau o rază de soare răsfrântă într-o oglindă, o lacrimă ori un strop de rouă aprinde metalul încuietorii acelei vechi serviete din care acum irumpe o jerbă de scânteieri. E semnul că ceea ce mi se arată este adevărul adevărat. Înţeleg totodată – pe ce căi, nu ştiu – că personajele ce mi s-au înfăţişat succesiv sunt una şi aceeaşi persoană. Un erou văzut prea de aproape nu este decât un ins pricăjit. Ca un havuz se ridică acum lumina. Văd o mână muncită, cu degetele mutilate, dând jos o bască ponosită şi, sub părul rar, două protuberanţe ale craniului încep să lucească şi ele, aruncând jerbe de flăcări.

Şi, deodată, omul se aruncă în poartă, cu capul înainte.

E ca o maşinărie de foc izbindu-se în zidul inexpugnabil – oare? – al unei cetăţi.

Imaginea se îndepărtează. Pe ecran se desenează din nou un cerc; arenă, teatru în aer liber? Prin mari izbiri cu pumnii în aer eroul aproape invizibil îşi exprimă soarta strigătoare la cer. Dar eu nu-i pot uita figura uimită zărită pentru o clipă.

Poate că protestează împotriva nedreptăţii de a fi silit să restrângă la dimensiunile cehoviene un suflet echilibrat?

Apare acum o femeie: o Medee, o Menadă. Pe ecranu-mi fantasmatic se joacă oare o piesă de Euripide? Spre a mă contrazice, mi se arată, fugitiv, o clădire uriaşă şi strâmtă, un bloc format dintr-o mulţime de apartamente alăturate şi suprapuse ca nişte cutii de chibrituri în depozitul unei tutungerii sau ca nişte cărţi stivuite din lipsă de spaţiu. Cum a putea să ghicesc ce este de fapt? Eu nu văd ansamblul, ci doar fragmente. Văd acum gura femeii cum îşi mişcă un colţ a dispreţ, a sfidare, a mister.

Pregăteşte o răzbunare cumplită sau e doar un tic nervos? Vrea să ameninţe sau să înlăture o fărâmă de pâine rămasă lipită de un dinte? Orice interpretare este îngăduită, dar nu mie. Nu mie! Iată, sunt pedepsit: într-o ceaţă fumurie dispare orice imagine. Am călcat consemnul. Ar fi trebuit să mă mulţumesc cu rolul ce mi s-a dat; să privesc, şi atunci, poate, a fi aflat secretul care, oricum, la urmă mi se va dezvălui, dacă voi avea tăria să visez până la capăt şi dacă nu mă va trezi înainte de terminarea filmului cine ştie ce ceas deşteptător care mă va arunca şi pe mine în viaţă, făcându-mă om.

Q.

Bărbosul se afla în faţa uşii, dar îi făcu semn lui Petre că-i cedează locul. Întâi, acesta nu înţelese ce vrea, pe urmă se urni greu, parcă ar fi fost lipit de zid. Între timp, un al treilea se strecură pe uşă. Îi venea să-şi dea cu pumnii-n cap de ciudă. Când se dezmetici din accesu-i de furie şi se

uită în jur, perechea dispăruse. Se simţi părăsit şi singur. Şi tocmai când era mai neajutorat fu împins în încăperea mult râvnită. Un bărbat brunet, cu sprâncene îmbinate şi cu buze groase. Îmbrăcat cu o cămaşă mov.

Aproape străvezie, de i se distingeau smocurile de păr de pe un piept foarte bombat, îi înregistră dosarul cu propuneri de invenţii şi inovaţii. Le trecu pe fiecare separat, cu multă meticulozitate, ceea ce lui Petre îi făcu plăcere, privind-o ca pe o dovadă că e luat în serios. Apoi îl auzi punând întrebarea care-l umilea de fiecare dată:

— Unde lucraţi?

— Sunt pensionar de boală.

— Hm. Ar fi fost bună o recomandare, un referat, ceva, de la locul de muncă, bombăni el.

— Dacă invenţiile sunt bune, şi eu ştiu că sunt bune…

— Durează mult. Dacă aţi avea pe cineva, să zicem…

— N-am. Decât pe mine,. Propriile mele forţe.

— Mă rog! Nu vă enervaţi! Înregistrăm, şi gata.

Ce-am vrut să spun, şi ce a înţeles ăsta? Măi, ce oameni!

— Eu nu-s, ăsta”, eu sunt tovarăşul sau domnul, dacă acum iar aşa-i moda. Şi vă rog să vorbiţi cu mine, nu aşa, parcă eu a fi în altă parte sau ca şi cum a fi altul!

— Nu mai vorbesc nimic, n-am cu cine, zise acela, întinzân du-iş un număr cu multe cifre pe un bilet ca de cinema. Din nou, în audienţă.

— Pentru Dumnezeu, izbucni Petre, ce tot faceţi cu faţa?

Omul de la birou holbă ochii, apoi îşi mută cu limba guma de mestecat pe cealaltă măsea şi, în fine, înţelese.

Începu să râdă. Făcu un balon alb pe vârful limbii. Petre se înfioră.

— Aveţi bube. Iertaţi-mă, dacă am fost…

— E ciuingam, omule. Ce, n-ai mai văzut?

— Ciuin ce?

Omul scăpă ceva ca o pieliţă în scrumieră ca să poată râde în voie, cu capul răsturnat pe spate. Petre îl privea în continuare cu compasiune.

— Gumă de mestecat, zise într-un târziu celălalt, ştergându-şi ochii de lacrimi. Dacă va povesti, nu va fi crezut!

Era prea de tot!

— Gumă de mestecat, repetă Petre, încet.

— Poftiţi, serviţi, îi întinse el un pacheţel viu colorat.

— Nu, nu!

— Luaţi, nu vă jenaţi. Vă ajută să vă lăsaţi de fumat.

— Pentru nimica în lume! Mai bine mor! Strigă Petre şi dădu buzna spre uşă, parcă l-ar fi văzut pe dracul propunându-i lumea în schimbul sufletului.

Dragi cititori, ce ştiţi voi ce a însemnat guma de mestecat pentru un tânăr în anii cincizeci?! Habar n-aveţi. Vă e mai uşor să vă imaginaţi un călugăr medieval chinuit de pofte şi vedenii în chilia lui şi torturat totodată de spaima infernului, precum se scrie în nenumărate cărţi, decât imaginea, americanului", ispititoare şi înfiorătoare, pentru omul de rând, aşa-zisul om simplu? Bineînţeles că e mai uşor.

Refuzând guma de mestecat, Petre avea senzaţia că şi-a salvat sufletul. Trăind la periferie, nu băgase de seamă că, între timp, lumea se laicizase.

Trecură zile, săptămâni, poate luni. Viaţa lui Petre se desfăşura mecanic, între audienţe, îmbufnări casnice şi tihnă căutată pe banca din parc. Tihnă? Nu era el făcut pentru aşa ceva. Mereu avea câte o problemă. Oftă:

— Olimpia…

Fără vorbe, poştaşul îi dădu de înţeles că e gata să audă orice.

— Vezi tu, pentru toate am fost pregătit, numai pentru asta nu: că o să mă aştepte şi că o să fie rece ca o piatră.

Parcă m-ar fi pedepsit că am făcut-o să aştepte.

— Eh! Ce să ne mai frământăm? La vârsta noastră…

— Nu-s bătrân. Ce dacă-s pensionar? Numai că ceva mă roade pe dinăuntru şi nu-mi aflu liniştea. Viaţa mi-a rămas datoare. Cu multe. Nimic nu s-a împlinit aşa cum mi s-a făgăduit.

— Dar tu?

— Ştiu. Ştiu. Şi eu am rămas dator. Nici eu nu mi-am ţinut făgăduielile. Şi asta mă doare. Unde am greşit? Oare nu se mai poate repara nimic? Nu-mi vine să cred. Am atâtea inovaţii începute, atâtea proiecte! Uite, să-ţi dau un exemplu. Dacă luăm două cabluri…

Petre se însufleţi. Gesticulă. Mimă funcţionarea unei maşinării gigantice. Poştaşul ascultă ca şi cum ar înţelege, ca şi cum l-ar interesa. Petre nu cere mai mult. Atâta să-i fi oferit Olimpia şi s-ar fi simţit mai fericit decât Ulise întors în Itaca. Pretutindeni căuta audienţă. Nu găsea decât la poştaş. Doar el n-avea nici o putere. Cel puţin îi vorbea cu frumosul. Nu se răstea, cum făcu chiar a doua zi omul cel important:

— Închide uşa! Închide-o pe dinafară sau pe dinăuntru, dar nu mai sta în prag! Hai, nu mai zăbovi. Comburule! Ce vrei iar?

S-a greşit, s-a greşit, ţi-am mai spus-o şi ţi-o repet. Eşti reabilitat de mult. Cum să mai reparăm? Cum?

Ultimul cuvânt aproape îl gemuse.

— Să nu vă bateţi joc de mine. Să nu mugiţi: cuuum?

Cuuum? Am aşteptat destul. Am avut răbdare.

— Să nu mai ai. Să nu mai aştepţi. Gata. Închide capitolul. Toţi am fost nedreptăţiţi. Toţi am greşit. Ce vrei, să ne tăiem capul?

— Şi acum… Ce să mai fac?

— Să te comporţi normal. Să faci piaţa, să joci table în parc, să te uiţi la televizor. Ca toţi pensionarii.

Din această clipă, eroul nostru ar trebui să nu se mai ducă în audienţă şi capitolul, ba poate chiar romanul să se termine, arătându-ni-l zdrobit. Însă Petre Comburu este un om complicat. După ce coborî în neştire scările, se dezmetici din starea-i de perplexitate. Nu, el nu va trăi ca un pensionar. Va face ceva mult mai inteligent: se va reangaja.

Iată-l, deci, din nou în audienţă. Omul de la birou răsfoi dosarul. Ridică sprâncenele (toţi o făceau):

— Aţi fost propus pentru diferite forme de şcolarizare.

— Soţia mea a fost bolnavă.

— Tot timpul?

Petre simţi cum îi ard urechile.

— Ba mi-am făcut casă, ba una alta… Am crezut… Am crezut că uzina nu poate fără mine. Ce prost am fost! Acuma ştiu. Toate merg înainte fără mine. Totuşi – n-a fi oare necesar şi eu pe undeva? Am greşit. Am tot amânat. Mi-am zis: Data viitoare se va ivi o ocazie. Şi aşa…

— Ai pierdut trenul. A trecut baba cu colacii.

— Nu glumiţi cu viaţa omului! Dumneavoastră nu ştiţi ce înseamnă… Băncile au şipci verzui, înguste. Pensionarii joacă table sau şah. Femeile îşi leagănă copiii în cărucioare. Chiar asta-i îngrozitor: că începe să-mi placă. Neglijez şopronul. Invenţiile. Ieri am primit un du rece. M-am scuturat şi mi-am zis: Comburule, la muncă! Ce-a fost, a fost… Uitaţi, am adus câteva proiecte… Doar aşa, ca să ştiţi că nu-s chiar de lepădat. Sunt la zi cu tehnica – sau aproape, în sfârşit…

N-a putea să fiu, de p ildă, laborant? Pot să lucrez cu amândouă mâinile. Cu doctorii aranjez eu. Doar dumneavoastră să le spuneţi la uzină să nu mă trateze de sus. Să nu mă facă portar sau aşa ceva. Mi se cuvine un pic de respect. Uitaţi-vă, uitaţi-vă în dosar, să vă convingeţi. Unele invenţii sunt gata… Sau aproape. Dacă a fi în uzină, le-am experimenta, le-am aplica. A lucra în colectiv! Ştiţi, am fost un pic egoist…

Am fost… Ambiţios. Vorbesc prea mult? Să tac, să vă puteţi concentra?

— Nu-i nevoie. Am văzut, dragul meu. Multe din propuneri ar fi interesat acum câţiva ani. Dar tehnica nu stă pe loc. Problemele sunt depăşite. Mă doare că trebuie să te dezamăgesc. Dar nu te descuraja. Dacă vom reuşi să te reangajăm, vei face altele.

— Nu mai are nici un rost. E prea trist. Tot ce mi se întâmplă de la o vreme…

— Poate n-ar fi trebuit să-ţi spun.

— De ce? Să mă fi minţit? Mi-aţi spus-o cu omenie. M-a durut, dar nu m-a umilit. Sunteţi un om bun. Sunteţi primul care nu se uită la ceas. Aveţi timp? Aveţi răbdare? Pot să vă spun povestea vieţii mele? E o poveste tristă.

— Aici se spun numai poveşti triste. Oamenii fericiţi nu au istorie, despre ei nu se scriu romane, ei nu solicită audienţă.

Cu ce să înceapă? Un curent de aer îl făcu să întoarcă privirea. Secretara! Bineînţeles, trebuia să se aştepte! Brusc îi trecu pofta de povestit.

— Nu vă mai reţin. Şi, încă o dată, vă mulţumesc că nu v-aţi râs, că nu aţi râs, se corectă el…

— Şi cu reangajarea? Cum rămâne?

Petre dădu din mână a lehamite.

— Bine. Vă mai gândiţi şi-mi daţi un telefon. Eventual, vă consultaţi cu soţia…

K.

De multă vreme n-am mai luat în mână o carte. Dar azi am găsit una în tramvai. Hazardul mi-a dăruit-o, n-am cum să mă sustrag. Am luat creionul să transcriu eventualele pasaje însemnate, dar m-am pomenit subliniind. Mi s-a mai întâmplat o dată, dar atunci n-am simţit nimic. Acum, dimpotrivă: trăiesc savoarea zămislirii, cu totul alta decât a iscodirii. Ce forţă ciudată, ce desfătare! Sunt un geniu! Dar ţine atât de puţin!

Recitesc cu nelinişte ce-am subliniat în volumul Opere de G.

Bacovia, o carte cu coperta îngrozitor de albă. Transcriind, pun ordine: Mai mult ca orişicine, îmi pare c-am greşit. În creierul meu plânge un nemilos taifas. Reprezentări a omului mizantrop şi singular. Altă realitate. O lume micşorată. Este necunoscutul Leviathan. Cadenţe de târziu orologiu ne-au făcut suspecţi.

Când tace orice cuget, ce plictiseală! Apoi iar mi fricǎ. El este în posesiunea unui pumnal. O eczemă îi sapă faţa.

Tăcute locuri, pe toate mocnind acelaşi secret.”

Secret! Eram sigur! Din nou trebuie să dezleg o ghicitoare. Chiar aşa stă scris: Şi iar.” Dar asta nu eu am stabilit. Nu eu!

Dovadă că nici măcar n-am transcris mai sus. Nimeni nu m-ar putea învinui. E clar, mizantropul este altul. Eu, ce-i drept, nu-i iubesc pe oameni, dar ei mă interesează cu o patimă care este mai intensă decât orice iubire.

Chipul meu mă înspăimântă. Eu am scris cuvintele astea? Le-am gândit sau le-am copiat? Nu mai ştiu, nu mai vreau să ştiu nimic. Omul acesta singular e mai tare decât mine. Mai bine să mă ţin deoparte, dar dacă el se află în spatele meu?

Totu-i cu putinţă într-o lume în care cărţile se subliniază de la sine.

O.

Ilustraţia e clară şi enigmatică: o pereche de ochelari.

Dar… E simplu! Naraţiunea curge de la sine. Făgaşul este croit.

De la o vreme, Petre avea o senzaţie nouă, de abstragere şi de interiorizare, întreruptă de sentimentul unei vagi primejdii. Era, de fapt, din cauza ochelarilor pe care trebuia să-i poarte atât la citit, cât şi la lucrul mai minuţios şi care, dat fiind prezbitismul vârstei. Îi creau o miopie artificială: când privea prin ochelari dincolo de cercul pentru care lentilele erau potrivite, se găsea expus în mijlocul unei lumi incerte, aburite. În schimb, vedea mai clar şi pătrundea mai bine ceea ce era aproape şi – cum i se părea – în sine însuşi. Ca şi cum făptura lui ştearsă ar începe să prindă consistenţă şi colorit, desprinzându-se din condiţia-i obscură.

— Ştii, îi spuse el prietenului său, poştaşul, de când port ochelari mă simt ca un intelectual. Adică înţeleg cum se simt intelectualii.

— Dar nu toţi au ochelari.

— Când eram ucenic şi umblam la Casa Sindicatelor a venit odată un elev cu ochelari, era foarte slab şi alb şi se vedea pe oasele şi pe pielea lui că din moşi-strămoşi neamul nu i-a lucrat cu mâinile. Ceilalţi au vrut să-l gonească şi atunci el şi-a dus braţul drept în faţa ochelarilor, ca să se ferească, să nu-i spargă şi să-i intre sticla în ochi.

Un bătrân a zis să-l lăsăm, că e bine să vină elevi la noi, că o să avem nevoie de intelectuali. Ochelaristul a adus colegi de-ai lui. Ceilalţi elevi nu erau aşa de albi şi de subţiri, dar nici nu veneau regulat. Ochelaristul, da, venea, dar rămânea cumva singur în mijlocul nostru. Oare nu din cauza ochelarilor? Poate că nu vedea bine în jur. Uite, eu, dacă pun ochelarii – şi Petre îi scoase din tocul lor şi-i potrivi pe şaua nasului, apăsându-i, cu arătătorul mâinii stângi, căci tot aveau tendinţa să lunece – copacul de colo mi se pare făcut din ceaţă. Într-o zi, continuă el, fără să-şi scoată ochelarii, când mă întorceam de la lucru, m-a oprit unul de la poliţie. Era în civil, avea şal de mătase, alb. Parcă-l văd! Ştii, de când am ochelari văd parcă mai mult în închipuire. Şi ariciul care a trecut pe-acolo. M-a întrebat ce-mi doresc mai mult.

— Sunt multe poveşti cu arici, dar nu ştiam niciuna în care să împlinească dorinţele oamenilor. Doar peştele prins în năvod sau…

— Ce? Îţi baţi joc de mine? Şi tu, poştaşule…

— N-ai spus că ariciul te-a întrebat…

— Nu ariciul, doamne păzeşte! Poliţistul. Şi nu-mi veni mie cu poveşti. Când am fost mic, nimeni nu mi-a spus. Şi nici să citesc nu mi-a plăcut decât despre lucruri adevărate. Poveşti am auzit numai acolo, pe acelea le ţin minte, că erau numai despre lucruri îngrozitoare, dar care se pot întâmpla. Despre un fiu lepădat care-şi ucide tatăl fără să ştie şi se însoară cu mama lui…

— Ptiu! Afurisenii! Mai bine să ţi-o spun eu pe-aia cu ariciul şi cu bunul Dumnezeu.

— Dar nu vrei să termin ce-am început, cu poliţistul? Nu te interesează?

— Aşa… Şi atunci m-a întrebat ce-mi doresc şi eu am zis.

, Să fiu inginer cu diplomă. Şi el mi-a propus să-i dau lista cu elevii care vin la noi, la Casa Sidicatelor, şi în schimb el o să aranjeze să capăt bursă ca să mă duc la liceu şi pe urmă la politehnică. A zis că-mi şi dă un avans. A scos portofelul. Era doldora! Şi atunci eu, aşa mic şi pirpiriu cum eram, m-am repezit şi i-am tras o palmă cu atâta putere că s-a răsturnat. De atunci, nu l-am mai văzut. Parcă l-ar fi înghiţit pământul.

Îşi scoase ochelarii şi-i ţinu în mână.

Deodată, strigă:

— Uite un arici! Acolo! Trece drumul!

Apoi oftă:

— Numai Ţie-ţi spun: tare rău îmi pare că nu m-am dus la şcoală.

— Cel puţin ai rămas cu conştiinţa curată. Şi apoi, gândeşte-te ce-ai fi putut păţi; s-au găsit fişele de la poliţie, cu toţi turnătorii.

— A, păi nu la asta mă gândeam. Am şi uitat! Vorbeam despre când am fost trimis la felurite cursuri de ai noştri. Eram foarte apreciat. Nu era om în uzină să nu-mi ştie numele. Numai măgarul ăsta, mustăciosul, a bătut cu palma în dosar de m-a scos din sărite. Aşa m-a enervat! Am plătit-o scump, dar barem l-am dat cu capul de toţii pereţii. Ar fi trebuit să mă felicite, să aplice inovaţia în producţie, să mă propună pentru seral… Unde a fi ajuns eu, dacă a fi fost ajutat la timp?!

— Nu putem da ceasul înapoi.

— Ba putem, ce, mare lucru?

— Aşa vine vorba.

— Eu simt că am încă totul de câştigat. De când nu mai tocesc pragurile birourilor căutând cai verzi pe pereţi, lucrez mai cu spor ca niciodată. Mi-am cumpărat şi cărţi de tehnică, să mă pun la punct. Chiar şi cursuri universitare,

ce părere ai? Doar că sunt acolo tot felul de semne pe care nu le pricep.

În schimb schemele… Să-ţi spun ceva, poştaşule: Eu, când mă vâr în şopron şi încep să meşteresc, uit de toate! Aşa bine mă simt şi cumva ameţit, parc-a fi beat.

Nu-mi pasă de faimă, nu-mi pasă de nimeni şi de nimic. Doar când ies afară mă gândesc la folos. Mă întreb ce rost are toată truda, dar aşa, parcă altul m-ar întreba pe mine, parcă m-ar lua în tărbacă ce-mi tot pierd vremea şi eu ar trebui să dovedesc, să aduc probe că nu mă joc ca un copil sau ca un nebun, că ce fac eu în şopron e serios… Şi atunci, tot ce a fost în mine miere se preface în fiere. Demult tot voiam s-o spun, dar mi-a fost ruşine. Să nu duci vorba mai departe! Acum, mă simt uşurat. E plăcut şi să vorbeşti, când eşti ascultat.

Vroisem să las ca titlu al capitolului reprezentarea ilustraţiei: O pereche de ochelari „. Simt însă, irezistibil, că trebuie să-l denumesc, Albina şi ariciul”.

La altă întâlnire, poştaşul deschide vorba. Ca de obicei, aducea o veste:

— Căţeaua de la numărul doişpe a fătat iar. Nu vrei un câine de pază?

— Nu, că Olimpiei nu-i plac animalele. Odată s-a luat după ea un câine. L-a gonit şi i-a zis, jigodie”. S-a aşezat la picioarele ei. Ea nici în ziua de azi nu ştie că am văzut tot. Tot! Atunci am priceput că-i fără inimă.

— Se povesteşte că un câine credincios…

— Ţi-am spus că nu-mi plac poveştile. Eu sunt de partea ştiinţelor exacte. Ştiinţa îl face pe om fericit. Să nu crezi că eu sunt un nenorocit, aşa cum poate arăt. Chiar dacă servieta e jerpelită, chiar dacă port haine ponosite, eu, când intru în şopron, sunt ca un rege! Ai observat că birourile devin tot mai frumoase? Adică tu n-ai de ce umbla pe acolo. M-am dus zilele trecute în audienţă la cineva… La uşa lui bătusem mai întâi, cu ani în urmă. Am încremenit în prag.

Ce schimbare! Ce mobilier, ce covoare! Şi aşa, peste tot: eleganţă!

Şi cine face asta? Ştiinţa, află de la mine. Ştiinţa face tehnica, tehnica producţia, producţia bogăţia şi luxul.

— Ce te încântă pe tine luxul şefilor?

— Sunt şefii noştri, în definitiv.

Poştaşul era deprins să nu se mire de nimic. Schimbă vorba:

— Şi cum a fost cu câinele Olimpiei?

— A, păi n-a fost al ei. Că doar n-o fi alergat o mie de kilometri, doar ca să-şi dea duhul la picioarele ei? Deşi… Te pomeneşti c-o fi fost câinele ei! Are ea ceva, ca o vrajă… E ca un loz în plic. Mereu îţi vine să mai cumperi, să deschizi pliculeţul, doar-doar vei găsi unul câştigător.

Înţelegi?!

— Drept să spun, nu. Găsesc că-i femeie vrednică, răbdătoare…

— Tocmai! N-ai tu habar cum poate o femeie otrăvi viaţa omului cu răbdarea ei! Parcă mă aşteaptă şi acum acolo, pe dâmb, rezemată de copac, dar eu am venit de mult şi ea nu m-a recunoscut sau aşteaptă pe altul sau eu sunt altul. Mă gândesc adesea la povestea aceea – nu-i poveste, e istorie – cu nevasta credincioasă, Penelopa se numea… De n-ar fi fost câinele şi porcarul să-l recunoască… Nu mai ţin minte tot. Doar sfârşitul mi-a rămas întipărit: Voinicul a luat un arc uria şi i-a ucis toţi curtezanii.

Trecu un timp. Trece mereu. Petre începu să meargă uneori la cumpărături, ca să poată ciupi nişte bănuţi de ţigări. Olimpia-i lua pensia şi-i dădea bani cu ţârâita: doctorul spusese că-i e interzis să fumeze, să bea, să mănânce sărat, să inspire talaş, în fine, tot ce era plăcut, era oprit. Aşadar, într-o zi, pe când se întorcea cu sacoşele de la piaţă, poştaşul îi dădu un plic oficial. Îl vârî în buzunarul de la pantaloni, mototolindu-l.

— Hai să stăm un pic la un pahar de vorbă. La un pepsi, uite-aici, la chioşc… N-o fi prăpăd dacă te odihneşti un sfert

de ceas.

— Lasă, lasă! Citeşte-ţi tu numai scrisoarea! Să-ţi ţin sacoşele?

— Nu ard de nerăbdare. A trecut atâta timp… Avea dreptate ăla de-mi spusese că degeaba s-ar face adunare generală în care să mi se spele ruşinea, de faţă cu toţi oamenii, că ei sunt acum alţii. Aşa că – ce mai contează? Câţi mai ştiu de Petre Comburu? Întâi m-a durut, dar acum ştiu că… Ce să mai vorbim? Doar tizul Petrică mai lucrează acolo, din vechea gardă. Sau poate o fi pentru ultima invenţie, pe care am trimis-o prin poştă?

Nu era cea mai grozavă, dar era simplă şi ieftină, uşor de aplicat.

— Simt că e o veste bună. Eu miros scrisorile! M-am dus, am zburat… Ar trebui să am aripi la picioare, altfel n-oi fi acasă până la prânz şi mă ceartă nevasta că se răceşte supa…

— Lasă că ştiu eu. Vrei să faci pe discretul. Pe delicatul!

Poştaşul plecă. Ce repede mergea! Petre abia îşi mişca picioarele. Sacoşele erau ca de plumb. I se părea că nu va mai ajunge niciodată, că nici nu se mişca din loc, ca în vis, când te goneşte câinele negru şi nu poţi fugi.

Se ascunse în şopron. Rupse plicul: i se aproba o despăgubire globală atât pentru accident, cât şi pentru pierderea unor dosare cu propuneri de invenţii şi inovaţii. Îl podidi plânsul.

Urcă scările. Era condamnat să urce şi să coboare toată viaţa scările, să stea în anticamere, să bată la uşi capitonate unde nu se aude nimic?

Omul de la birou, cu o mişcare scurtă, bine exersată, făcu să i se tragă mâneca şi să se dezvelească ceasul, la al cărui cadran se uită cu un fel de mâhnire. Apoi îşi întoarse faţa spre necunoscutul din faţa lui:

— Vă ascult.

— Am venit să spun că refuz despăgubirea.

— Nu există nici o posibilitate legală de a refuza ceea ce cu atâta insistenţă şi recurgând la fel de fel de foruri aţi solicitat. S-au întrunit comisii, s-a aprobat, gata. Nu ne jucăm aici.

— Refuz categoric să fiu plătit pentru… N-am nevoie de banii ăştia!

— Vă priveşte. Semnaţi aici, coborâţi la casierie, mai semnaţi şi acolo, pe urmă, n-aveţi decât să-i aruncaţi în foc. Sau să-i băgaţi în cutia milelor.

— Am să fac o donaţie, zise Petre, iluminat. Care e cea mai mare instituţie de ştiinţă din România?

— Academia, dar…

Petre nu mai ascultă. Alergă pe scări, ca un tinerel. Uitase să semneze! Înapoi, pe urmă la casierie. Ce plic gros! Nu, plicul e pentru semnături. Teancuri şi teancuri de sutare! Nu avusese în viaţa lui atâţia bani. Unde să-i pună? Tocmai acum, când ar fi avut mai multă nevoie, îşi lăsase acasă servieta. Nu-i nimic, avea o pungă în buzunar, o pungă PVC (Poate pică ceva)…

Uite ce a picat! Poştaşul o să-i dea adresa Academiei… Nu. O să-l sfătuiască… Nici poştaşul nu pricepe tot. Mai bine să nu ştie. O să facă totul în secret.

Cu bucuria în suflet, se duse la poşta centrală. I se spuse că nu se pot trimite bani aşa, tam-nisam, unei instituţii.

Insistă. Câteva zile umblă iar din birou în birou, cu servieta acum doldora de bani. Nu vroia să scape de ei, vroia să-i dăruiască!

E aşa de greu să faci o donaţie… N-ar fi crezut-o niciodată.

Cât nu urca şi cobora scări, sta în şopron, să nu dea ochii nici cu Olimpia, nici cu poştaşul. În sfârşit, după câteva zile de alergătură, reuşi să dea banii la Casa Copilului. Pe Olimpia o găsi la oarecare depărtare de casă, lângă un tei unde îşi instalase stupina. Zise dintr-o răsuflare:

— Mi s-a dat despăgubirea, nu-mi trebuie banii ăia, pe toţi i-am dus la orfelinat, să le cumpere bomboane la copiii lepădaţi.

Plecă repede, până nu-şi scoase Olimpia masca. Se temea să-i vadă faţa. Se duse în şopron şi deodată.

Maşinăria lui… Morişca lui! I se părea că se roteşte.

Încet, cu opintiri, parcă ar fi fost de plumb şi un deget plăpând de copil ar împinge-o în jurul unui ax ruginit.

Lumina care intra prin interstiţii chiar părea alungirea unui deget indicator: alegea aparatul acesta, îl alegea pe el. Ştia ce are de făcut. Era o iluminare. În primul rând, o listă cu materiale.

Nişte mâzgălituri rapid aşternute pe o hârtie; cu degetele ar fi făcut orice era nevoie, dar la scris nu prea-l ajutau. Deodată se opri.

— Prost! Prost ce am fost, ca de fiecare dată! Banii! Bomboane!

Bomboane pentru plozi de târfe! Din ambiţie… Şi acum, ce mă fac eu?

Petre Comburu îşi dădu cu pumnii în cap. Ridică braţele la cer, aproape se lovi de scândurile plafonului. Se rostogoli pe podea, împrăştiindu-şi aparatele şi uneltele. Se umplu pe haine de talaş. Cineva trebuia să-l vadă cum se chinuie şi să-l ajute. Dumnezeu ori Dracul. Şi-ar da şi sufletul, şi-ar smulge inima dacă s-ar putea ca azi să fie ieri.

Părea că cineva într-adevăr îl vede. Un ochi. Nu, mulţime de ochi aţintită spre el. Ca atunci. Arătat cu degetul.

Făcut de ruşine. Înfierat. Trebuia să-l facă să-şi schimbe părerea. Să-l compătimească şi să-l admire. Să-l aplaude. Să urle, să se strângă toţi vecinii, să le spună cum, din trufie, s-a jefuit el pe sine însuşi. Dar numai un geamăt îi ieşi din gâtlej. Obosise. Nu avea obişnuinţa marilor spectacole. Şi apoi – era singur. Nimeni nu-l vedea. Nimeni nu-l văzuse niciodată. Era o scamă pe un covor, un fir de păr în supă, o haimana bătrână. Dar degeaba încerca să se umilească. Ziua de ieri trecuse. N-o mai putea recupera. Nu se putea duce la orfelinat să ceară banii înapoi. Şi, pe deasupra, până la urmă tot va trebui să iasă din şopron să dea ochii cu Olimpia. Ar fi putut cheltui banii fără ştirea ei,

şi-ar fi putut cumpăra toate materialele de pe listă, Şi încă multe altele. Tot ce avea nevoie. Pierdut. Irosit. Donat!

Olimpia nu-i făcu nici un reproş, nici măcar nu-l privise cu răutate. Îi spuse doar că e frântă de oboseală şi are de gând să se vâre în pat fără să cineze. El mâncă singur, ieşi în curte să fumeze. Stelele pâlpâiau şi păreau că doresc să-i destăinuie secrete, ca atunci, demult, în excursia din munţi. De când cu ochelarii, era tot mai bântuit de amintiri. Dar stelele nu-l încurajau. Îi făceau – ele – reproşuri pe care nu le înţelegea şi nu era în stare să le formuleze, chiar dacă le simţea sensul: Iată-te! Nechibzuit, impulsiv, mincinos! Bătrân – sau aproape. Vârstnic! Un fost erou pozitiv!

Spre amiază, era iar în parc, cu poştaşul. Se ducea acolo ca în audienţă. Un timp, fumară amândoi în tăcere.

Apoi Petre zise:

— Fac o experienţă. Dacă-mi iese, pot să schimb faţa lumii. O maşină care merge singură şi nu se opreşte niciodată. Nu mai trebuie petrol, nu mai trebuie cărbuni, nici măcar apă. Curat, sănătos. Asta-i adevărata mea invenţie. De fapt, ideea o aveam de la început. Acum sunt gata de realizare, dar mi-ar trebui nişte bani.

— A da şi camătă. Nu mă crezi?

— De unde să am eu atâta bănet?

Petre începu să râdă forţat.

— Pot să-ţi dau ceva pentru avans, adăugă poştaşul.

Auzindu-l, Petre începu să plângă. Poştaşul crezu că din recunoştinţă. Hohotea cu capul în palme, aşa cum plâng numai copiii şi bătrânii. Nimeni nu-l înţelegea. Nimeni nu-l credea. Nimeni nu dădea un ban pe el. N-avea nici un prieten.

A doua zi, vesel, poştaşul îi bătu în geam şi-i arătă colţul carnetului de CEC din buzunar făcându-i cu ochiul. Acum, n-avea încotro. Trebuia să cumpere televizorul, pe care îl detesta, parcă simţea că de la el o să i se tragă o nenorocire.

Fiind pensionar, Petre avea nevoie de girul a doi încadraţi spre a putea cumpăra televizorul în rate. Până l-a găsit, până s-au întocmit formele au trecut câteva săptămâni.

În acest interval s-au petrecut cele relatate în ultimele pagini ale capitolului precedent. Ce s-ar fi întâmplat, iubiţi cititori, dacă şi-ar fi cumpărat televizorul înainte? Poate nici n-ar fi privit emisiunea cu glorificarea inginerului Iosu. Poate, urmărind-o, s-ar fi lăsat în voia admiraţiei pentru clarificarea rezolvărilor tehnice şi, într-un avânt de ingenuitate, ar fi exclamat, după modelul replicii rostite nu mult înainte – unică în literatura noastră şi la care autorul ţine tot atât de mult ca la acel, sărut-mâna „al fetei –: Sunt inginerii noştri, în definitiv!” Chiar dacă, mai departe mergând cu presupunerile, ar fi observat asemănarea cu vechiul său proiect, ar fi crezut într-o coincidenţă care nu face decât să confirme priceperea sa. Sau, în fine, bănuind un posibil plagiat, obosit, resemnat, ar fi tăcut. N-a fost să fie aşa. A trebuit să se afle în mijlocul unor oameni care, precum se destăinuia poştaşului, se uită la mine de sus, cu milă” şi să fie astfel întărâtat împotriva celor care reuşesc în viaţă.

A mai trebuit să treacă întâmplător pe acolo şi un fost coleg, acela să fi făcut parte din comisia care, cu mulţi ani în urmă, i-a respins propunerea, să-şi amintească de ea şi, în loc să-şi ţină gura, simţindu-se vinovat, l-a provocat să pornească la o nouă bătălie. Dacă, aşadar, iniţiativa de a-i face o bucurie Olimpiei, ca recompensă pentru că o lipsise de banii de despăgubire, i-ar fi venit mai repede, istorisirea s-ar fi terminat cu imaginea a doi bătrâni picotind în faţa unui ecran cu umbre minuscule. Dar mai sunt şi alte ilustraţii.

Comandirul nu vrea să încheiem cu acest melancolic tablou.

Ne gândim că, în cursul acestor pagini, a apărut de prea multe ori culoarea sângelui pentru ca o moarte năpraznică să nu aibă loc. Cine va fi ucis? Cine va avea mâinile mânjite?

Nimeni, nimeni… Toţi vor muri de moarte naturală. Şi totuşi…

Totuşi întrezărim, răsfoind înapoi, o dungă de miniu.

Poate nu e decât o pată de vopsea rămasă din neglijenţă pe ilustraţiile ce nu s-au dat; poate noi – modest-maestuosul autor tradiţionalist – le-am murdărit din greşeală cu cerneală roşie cu care facem corectura dactilogramei. Poate ne-am înţepat cu un spin. Cine ştie? Vom scrie şi vom afla. Dar să ne întoarcem la cuplul nostru, reluând firul povestirii aşa cum se derulează el ca de la sine.

Petre instală televizorul, apoi se aşează lângă geam, pândind-o pe Olimpia. Luă în pumn tija împletită din tot felul de sârme a unui trandafir artificial: trei boboci roşii aşezaţi în piramidă. O strânse bine, urmărind mersul acelor de la ceas. După şapte minute, un freamăt trecu prin tijă; se transmise bobocilor după încă un minut şi jumătate, aceştia începură să se mişte şi după alte câteva secunde se deschiseră cu un mic foşnet, arătându-şi petalele subţiri de plastic. Aşadar, dacă ia tija în mână când Olimpia se va afla pe drum cam în dreptul salcâmului, chiar bine vor înflori trandafirii sub ochii ei uimiţi când îi va întinde.

Dar când va intra în cameră şi va vedea televizorul – ce bucurie pe ea! Să-l ascundă sub o pătură şi s-o pună să-l caute!

Trandafirul, pe care îl tot ţinea în pumn, se deschise iar, cu o mişcare aproape convulsivă. Probabil din cauza emoţiei, căldura sau electricitatea palmei sau ce-o fi fost acţionase mai repede şi mai intens. Calculele ar trebui refăcute. Nu prea ştia cum. Lucra empiric, prin încercări succesive, trăind, în fond, drama diletantului de geniu. Dacă ar avea studii… Dacă ar avea un laborator… Derulându-şi iar şi iar şirul acelor, dacă” ce-l înlănţuiau, se scufundă treptat în adâncurile trecutului, până spre negrele străfunduri pe care le cheamă străvechiul strigăt antic: Mai bine-ar fi să nu ne fi născut! Dar Petre nu ajunge până acolo; şi de ce ar fi atât de disperat? Nici nu este. Doar un fel de amorţeală îl

cuprinde. E ca un copil care se ghemuieşte, pentru că-i e foame şi frig. Scârţâitul portiţei îl surprinde. Nepregătit. Se ridică, duse repede la spate floarea, strânse tija de aproape, îşi însângeră palma, apoi, triumfal, o întinse către Olimpia.

— Ce-i asta?! Un trandafir de plastic?! Strigă ea, de parcă nu-i venea să-şi creadă ochilor. Numai bădăranii ţin în casă asemenea obiecte kitsch.

Petre nu ştia ce e acela, chici", iar trandafirul nu înflorea.

— E un dar, o mică atenţie, m-am gândit…

— Ar trebui să te mai cultivi şi tu, că eşti cam rămas în urmă. Nu mai suntem pe vremea ghirlandelor din hârtie creponată.

— Cadoul cel mare e înăuntru, zise el, disperat. Ţi-am luat televizor.

— Ştiu, răspunse ea rece, aşezându-se pe canapea şi descălţându-seş. Am văzut antena. Mi s-au cam umflat picioarele.

Oare acesta nu e un moment în care intensitatea suferinţei o poate egala pe aceea a unui Oedip, încât omul să vrea să nici nu se fi născut? Doar formele sunt umile, fiindcă aşa o cere genul romanesc.

Trandafirul artificial se desfăcu atât de tare, încât petalele i se desprinseră. Olimpia adună pe fără o grămăjoară informă.

De când aflase că a donat banii orfelinatului, se închisese iar în monumentala ei tăcere. Cu nimic nu o putea îmbuna.

Îi povesti poştaşului cu câtă nepăsare primise vestea că au acum şi ei televizor, dar despre trandafir îi fu ruşine să pomenească. Demult încercase el să folosească, pentru a pune ceva în mişcare, căldura omenească; şi acum fusese atât de aproape de reuşită! Dacă ea nu l-ar fi repezit…

Dacă…

— Ea nu tace ca tine. Tu, când taci, asculţi.

— Poate ascultă şi ea.

— Nu ascultă! Vorbeşte! Vorbeşte… Dar nu pricep nimic.

Parcă ar vorbi cu altul, sau singură, ca nebunii. Tu, care ştii tot…

— Nu ştiu decât ce mi se spune.

— Şi ţie ce-ţi spune?

— Nimic. Fleacuri. De albine, dacă am auzit că se face miere din păpădii…

— Aşa-i ea. Când vorbeşte e ca şi cum ar tăcea. De n-ar fi şopronul…

— Mare păcat că n-ai făcut şcoală.

— De multe m-am împiedicat în viaţă. Dacă a sta să le înşir… De când a dat necazul cel mare peste mine, tot umblu să mi se facă dreptate. De supărare, m-am îmbolnăvit.

— Le ştiu pe toate. Mi le-ai spus.

— Nu ţi-am spus tot! Nu ţi-am spus cum mi-au cerut fotografie tip carte poştală, cu cravată, pentru ziarul de perete…

Înfierbântându-se, ca şi cum întâmplarea s-ar fi petrecut acum un ceas şi nu cu atâţia ani în urmă, Petre vorbi cu aceleaşi cuvinte, cu aceeaşi patimă, repetând mereu şi mereu, cu nedomolită intensitate, istorisirea, cunoscută şi poştaşului, şi cititorilor noştri.

— Mi-am vărsat năduful! Încheie, trecându-şi mâna peste faţă şi constatând că din nou a uitat să se bărbierească.

Bătrânul prieten îl ascultase cu o îngăduinţă răbdătoare şi cu o atenţie ce nu era simulată, deşi mai auzise povestea de nenumărate ori. Mila era autentică, aşa cum, dacă ai vedea un bolnav pradă mereu aceloraşi torturi, ai fi cuprins de fiecare dată de compătimire; strigătele şi gemetele lui nu te-ar fi agasat şi nici nu te-ar lăsa nepăsător, numai pentru că le-ai mai auzit şi ieri şi alaltăieri.

— Eşti un om bun la suflet!

— Ce să facem şi noi?! Replică poştaşul, jenat.

În timpul acesta, Olimpia se afla la prietenii ei. Le dusese miere de salcâm amestecată cu polen, lăptişor de matcă şi un fagure, şi tot felul de produse cosmetice, primite, pe

lângă bani, în schimbul celor predate la societatea apicultorilor, unde era o membră activă, apreciată, făcea parte din comitetul de conducere, dar nu se împrietenise cu crescătorii de albine cum nu se împrietenise nici cu albinele. Era – cuvânt cu care şi fusese caracterizată în şedinţă –, corectă”. Autorului i se pare sinistru, dar personajul îi place.

— Am fost totdeauna corectă faţă de Petre, zise ea.

— Săracu’ Petre! Îl căină, cam în vârful buzelor, Nicoleta.

Trecură câteva clipe. Deodată, cu buzele tremurând, cu ochii ei albaştri strălucitori ca într-o fulgurantă recuperare a tinereţii, Olimpia spuse:

— Într-o zi voi spune: Ce mare om a fost!

Se auziră sorbiturile de ceai, şi atât. Poate că nici n-a vorbit. Într-un târziu, Victor spuse:

— Cred că taina succesului stă în lipsa de crispare.

Crisparea sperie şi îndepărtează, produce îndoieli.

Îl face să pară un ratat.

Nu se înţelegea la care din replicile anterioare se referă, la a Nicoletei ori la a Olimpiei.

Tăcură, căci începea filmul. La sfârşit, oarecum solemn, Olimpia spuse:

— Să ne luăm rămas bun, dragi prieteni.

— Dar unde mergi? La băi?

Olimpia negă din cap.

— Că doar nu vă mutaţi la tine-n sat?! Mi-ai spus tu odată…

Ea dădu din cap şi mai tare, parcă şi-ar fi scuturat părul de ploaie. Apoi, cu glasul ei obişnuit, sec:

— A cumpărat televizor.

— Dar ăsta nu-i un motiv! Exclamă Victor.

— Ba-i un motiv, îl contrazise ea, şi-şi supse buzele.

— Noi tot o să vă invităm din când în când, pe amândoi, spuse Nicoleta.

— Din când în când, o îngână Olimpia şi, îmbrăţişând-o, începu să plângă sfâşietor.

Prietena se puse şi ea pe plâns.

— Ei, ce bociţi aşa? Doar nu vă despărţiţi pe veci!

— Pe veci, şopti Olimpia, ca în transă. Vom sta în faţa televizorului, ca doi bătrâni. Ca o pereche unită pe veci.

Ajunse acasă înaintea lui Petre. Se sperie. Niciodată el nu zăbovise atâta în parc. Se pregăti să alerge sus, la copacul acela al ei, acum de tot scorburos, ca şi cum s-ar condamna la supliciul unei noi aşteptări. Dar în clipa aceea Petre ieşi din şopron.

— Ce făceai acolo pe întuneric?

— Mă gândeam.

— Nu eşti bolnav?

— De ce să fiu? N-am voie să gândesc în propriul meu şopron? Singurul loc din lume care-i al meu şi numai al meu, afară de mormânt. Şi de pântecul mamei care m-a născut.

— Eu şi locul acela l-am împărţit, zise cu amărăciune Olimpia.

— Ai avut fraţi şi surori? Nu mi-ai spus niciodată.

— S-au prăpădit de mici. Hai să cinăm, că s-a făcut târziu.

— Încă nu mi-e foame. Mai stăm un pic afară. Uite, ce frumos el Când eram eu copil se vedea Calea Laptelui. Dar atunci nu aveam curte.

— Am obosit. Mă duc să fac patul.

Petre se aşează pe un scăunel şi-şi luă tâmplele în palme. Auzi uşa. În prag, apăru ea. În cămaşă lungă, albă, ca o stafie.

— Nici măcar să cugete n-are voie omul?

Ea vorbi melopeic:

— Cugetă numai, cugetă, şi în timpul ăsta alţii îţi fură invenţiile. Cine oare ţi-a jefuit şopronul? Dormi şi visează. Adoarme-te-n vise. Lasă vremea să-ţi curgă printre degete ca nisipul, să curgă peste noi amândoi, să ne-ngroape până la glezne, până la mijloc, ce cald e, ce bine…

Unii pe fotoliu la academie, alţii pe scăunel în bucătărie.

— Acum, ce mai vrei? Întrebă el, îngrozit.

Dar ea nu se uita la el. Privea în noapte şi vorbea înainte, ca în somn, cu o voce cântată, egală:

— Vârăte-n gaură de şarpe, vâră-te-n şopron, vârăte-ntre perini. Trage-ţi pătura peste cap şi visează.

Lasă vremea să treacă, să treacă peste tine, peste mine.

Lacătul e rupt, porţile date în lături, prin şopron bate vântul, pânzele de păianjen se clatină.

Cu un fel de scâncet ascuţit, Olimpia se opri. Se clătină, privi rătăcită în jur, întinse mâinile înainte.

Petre sări şi o cuprinse în braţe. Răvăşit de milă, o puse în pat, o acoperi, o mângâie pe creştet. Multă vreme stătu treaz, ocrotind-o, ca o mamă lângă leagănul pruncului său care suspină şi nimeni nu ştie de ce. Şş

(Fragment din romanul Cutia de chibrituri, publicat la Editura, Cartea Românească”, 1987.)

SFÂRŞIT